

הוראות היידריך בדבר מדיניות ונקיטת פעולות כלפי היהודים בשטחים הכבושים בפולין, ספטמבר 1939

ברלין, 21 בספטמבר 1939

ראש משטרת הביטחון Chef der Sicherheitspolizei

איגרת-בזק

אל ראשי כל האיינזאצגרופן של משטרת הביטחון

הנדון: שאלת היהודים בשטח הכבוש.
בהתייחס לשיחה שהתקיימה היום בברלין, אני מעיר את תשומת לבכם לכך פעם נוספת,
שאת האמצעים הכוללים המתוכננים, (כלומר המטרה הסופית Endziel), יש לשמור בסוד
כמוס.
יש להבדיל בין:
המטרה הסופית (שמחייבת זמן רב יותר) ובין:
שלבים בביצוע המטרה הסופית (שיש להוציאם לפועל בפרקי זמן קצרים).
האמצעים המתוכננים מצריכים הכנה יסודית ביותר, הן מבחינה טכנית והן מבחינה כלכלית.
מובן מאליו, שלא נוכל לקבוע מכאן את התפקידים הצפויים לכל פרטיהם. ההוראות וההנחיות
הבאות משמשות בעת ועונה אחת את התכלית, להניע את ראשי האיינזאצגרופן לשיקולים
מעשיים.

|

תנאי ראשון (להשגת) המטרה הסופית הוא קודם כל ריכוזם של היהודים מהעיירות והכפרים
בערים הגדולות יותר.
[תנאי זה] יש לבצע במהירות.
תוך כדי כך יש להבדיל:
בין השטחים דאנציג (Danzig) ופרוסיה המערבית (Westpreussen), פוזן
(Posen), שלזיה העילית המזרחית (Ostoberschlesien) ובין:
שאר השטחים הכבושים:
במידת האפשר יש לשחרר מיהודים את השטח הנזכר בסעיף 1, לפחות צריך לחתור
ליצירת ערי ריכוז מועטות בלבד.

בשטחים המוזכרים בסעיף 2, יש לקבוע רק נקודות ריכוז מעטות ככל האפשר, בכדי להקל על הצעדים המאוחרים יותר. עם זאת יש לקחת בחשבון, שכנקודות ריכוז ייקבעו רק אותן הערים שהן צמתי-רכבות, או לפחות מצויות ליד מסילות הברזל. נקבע עקרונית שיש לפרק קהילות יהודיות למטה מ-500 נפש ולהעבירן לעיר הריכוז הקרובה ביותר. צו זה, אינו חל על האזור של איינזאצגרופה I מזרחית לקראקוב, הגובל בפולאניצה יארוסלאב (Polanice Jaroslaw), קו התיחום החדש והגבול הסלובקי-פולני לשעבר. בתוך אזור זה יש לקיים רק מפקד עזר של יהודים. בהמשך יש להקים מועצות-זקנים (Ältestenräte) יהודיות, שבהן נדון להלן.

II

מועצות זקנים יהודיות

בכל קהילה יהודית יש להקים מועצת-זקנים יהודית, אשר תורכב ככל האפשר מאישים סמכותיים והרבנים שנתרו. מועצת-הזקנים תמנה עד 24 גברים יהודים (בהתאם לגודל הקהילה היהודית). היא תישא במלוא האחריות שבמשמעות מלה זו, לביצוע מדויק, ולפי לוח הזמנים, של כל ההוראות שניתנו ויינתנו. במקרה של חבלה בהוראות אלו יש להודיע למועצות על נקיטת אמצעים חריפים ביותר. על היודנראטים (Judenräte) לערוך מפקד-עזר של היהודים מורכב ככל האפשר לפי המין (בקבוצות גיל) (א עד 16 שנה, ב) 16-20 שנה, ג) מעל זה, וכן לפי סוגי המקצועות העיקריים במקומותיהם. את התוצאה יש למסור תוך הזמן הקצר ביותר. יש להודיע למועצת-הזקנים אם תאריכי ההעברה, משך זמנה, אמצעי ההעברה ולבסוף את מסלול העברה. כמו כן, יש להטיל עליהן אחריות אישית ליציאת היהודים מן העיירות והכפרים. כנימוק לריכוזם של היהודים בערים תשמש [הטענה], כי הוכח שהיהודים נטלו חלק בהתנפלויות של לוחמי-הגרילה ובמעשי שוד. על מועצות-הזקנים שבערי הריכוז יש להטיל את האחריות לאכסונם המתאים של היהודים, הבאים מן העיירות והכפרים. ריכוז היהודים בערים יחייב, כנראה, לתת הוראות מטעמי ביטחון משטרתי כללי, שרבעים מסויימים יהיו בכלל אסורים על היהודים: כמו כן, וזאת תמיד מתוך התחשבות בצרכים הכלכליים, לא יינתן להם, למשל, לעזוב את הגיטו ולצאת אחר שעה קבועה בערבים וכו'.

מועצות-הזקנים יהיו אחריות גם לכלכלת היהודים בשעת העברתם לערים. אין למנוע מהיהודים היוצאים לקחת אתם את רכושם הנייד, במידה שהדבר אפשרי מבחינה טכנית. ליהודים, שאינם ממלאים אחר הפקודה לעבור לערים, יש במקרים מוצדקים לתת ארכה קצרה. יש להודיע להם על עונש חמור ביותר, אם לא ימלאו [את הפקודה] לאחר ארכה זו.

III

עקרונית יש תמיד לנקוט בכל האמצעים הדרושים, בתיאום ובשיתוף-פעולה מלא עם המינהל האזרחי הגרמני וכן עם שלטונות הצבא המוסמכים במקום. בעת הביצוע יש לדאוג לכך, שהשטחים הכבושים לא ייפגעו מבחינה כלכלית. בראש ובראשונה יש להתחשב בצרכי הצבא, למשל כמעט ואי אפשר יהיה להימנע מלהשאיר לעת עתה פה ושם סוחרים יהודים, אותם מוכרחים להותיר באין אפשרות אחרת, בשביל אספקת המזון לחיילים. אולם במקרים כאלה צריך, מתוך תיאום עם שלטונות המנהל הגרמני במקום, לחתור בהקדם לאריזאציה של המפעלים האלה ולהשלים את הגירת היהודים. לשם הבטחת האינטרסים הכלכליים הגרמניים בשטחים הכבושים זה מובן מאליו, שמוכרחים להותיר לפי שעה ענפי תעשייה ומפעלים יהודיים חשובים לקיום, למלחמה או לתכנית ארבע-השנים. גם במקרים אלה יש לחתור בהקדם לאריזאציה ולהשלים את הגירתם של היהודים. לבסוף, יש לקחת בחשבון את מצב התזונה בשטחים הכבושים. כך למשל, יש למסור לעיבוד תחת פיקוח את אדמותיהם של מתיישבים יהודים, ככל האפשר, לידי איכרים גרמנים או פולנים שבסביבה, ובאופן כזה לדאוג לקציר שנותר, או להכנת השטח לעיבוד. בכל הנוגע לשאלה החשובה הזאת יש להתקשר עם האחראי לחקלאות של ה-C.D.Z. [ראש המינהל האזרחי].

בכל המקרים בהם לא יושג תיאום בין האינטרסים של משטרת-הביטחון מצד אחד לבין המינהל האזרחי הגרמני מצד שני, יש לדווח לי באופן המהיר ביותר לפני נקיטת האמצעים המפורטים הנוגעים בעניין ולחכות להכרעתו.

IV

מפקדי האיינזאצגרופן ידווחו לי באופן שוטף על העניינים כדלקמן: סקירה מספרית על היהודים הנמצאים בתחומי סמכותם (ככל האפשר לפי החלוקה שנמסרה לעיל). כאן יש לציין בנפרד את מספר היהודים המועברים מהעיירות והכפרים, ואלה שכבר נמצאים בערים. שמות ערים שנקבעו להעברת היהודים לערים. התאריכים שנקבעו להעברת היהודים לערים. סקירה על ענפי תעשייה ומפעלים יהודיים חשובים לקיום, למלחמה, או לתכנית ארבע-השנים שבתחום סמכותם. במידת האפשר יש לציין את הדברים כדלקמן: סוג המפעלים (וכן יש להצביע על האפשרויות להסבה של המפעלים ולעשותם לחיוניים ממש, כלומר חשובים למלחמה, או לתכנית ארבע-השנים).

באיזה מהמפעלים האלה יש לבצע אריזאציה בהקדם (בכדי למנוע נזק כלשהוא)? כיצד מוצעת האריזאציה? גרמנים או פולנים (ההכרעה הזאת מותנית בחשיבות המפעל). מה מספר היהודים המועסקים במפעלים אלה (מהם בעמדות מנהליות)? האם אפשר לקיים את המפעל ללא קשיים אחרי סילוק היהודים, או שמא יש צורך לשם הפעלת המפעל בהקצאת כוחות עבודה גרמניים או פולניים? באיזה היקף? במידה ויש צורך לכלול כוחות עבודה פולנים, צריך להקפיד על כך שהללו יובאו בראש ובראשונה מן החבלים הגרמניים לשעבר בכדי להקל על הבעיה. את העניינים האלה ניתן לבצע רק על ידי הפעלתן ושיתופן של לשכות עבודה גרמניות שהוקמו.

V

למען השגת המטרה המוצבת אני מצפה להפעלתם המלאה של כל כוחות משטרת הביטחון ושירות הביטחון (Sicherheitsdienst) האיינזאצגרופן המוצבים זה ליד זה, חייבים לבוא במגע ביניהם בכדי לכסות כליל את השטחים הנוגעים בדבר.

VI

העתק מצו זה קיבלו: ה-OK H [הפיקוד העליון של חיל היבשה], הממונה על תכנית ארבע-השנים (Beauftragter für den Vierjahresplan, לידי מזכיר המדינה האדון נוימאן Neumann), מיניסטרוּן הפנים (לידי מזכיר המדינה האדון שטוקארט Stuckart), מיניסטרוּן לתזונה וכלכלה (לידי מזכיר המדינה האדון לאנדפריד Landfried), וכן ראש המינהל האזרחי בשטחים הכבושים.

עה"ח היידריך

מתוך: השואה בתיעוד, מבחר תעודות על חורבן יהודי גרמניה ואוסטריה פולין וברית המועצות, יד ושם, ירושלים, תשל"ח, תעודה מספר 65